

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy órára	1 "
— Egyen szára 4 kr. —	

Kiadóhivatal:
 Fleitsz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybeszterek, Uri-utca 276. sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 megküldésére vonatkozó felszó-
 lamások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:
 Nagy-Beszterek,
 Zápolya-utca 1-33 szám,
 hová a lap szellemi részét, illető
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el
 Azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik mindennap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

Magyarország és az osztrák konfuzió.

Nagybeszterek, június 21.

Az evidens ellentét a valóban alkotmányos és parlamentáris magyar kormányrendszer rendes és korrekt működése és az osztrák politikai konfuzió, valamint parlamenti anarchizmus elhatalmasodása közt ismét világosan kitűnt a koalíciós Windischgrätz-miniszterium szánalmas bukása alkalmával.

Az összehasonlítás a reakzionárius hazugság intrigiái által Ausztriában járvány-szerűen grasszáló parlamenti és társadalmi anarchizmus súlyos betegsége és a Magyarországon államférfiúi mérséklettel és hasznos, alkotó ujtásokkal uralkodó szabadelvűség izmos, viruló egészsége közt, mindennap kedvezőbb és a magyar államra megtisztelőbb lesz. Az összehasonlítás a rombolások közt, melyeket Ausztriában a szabadságellenes reakció, az antiliberalis és keresztényellenes faji izgatás eleven hazugsága és a nemzetiségi gyűlölet perfid politikai hamisításokkal tűzött ápolása, a népbuító szédelés eszközlésével okozott, és a Magyarországon létező becsületes, őszintén szabadelvű alkotmányos szabadság közt, — ez az összehasonlítás a monarchia történelmében Magyarország politikai érettségéről és államfentartó erejéről megtámadhatlan megtisztelő bizonyítványt fog kiállítani.

Európa közvéleménye, uralkodók és államférfiak, kik a nagyhatalmak külpolitikáját vezetik, a nemzetközi pénzpiacokon uralkodó finánczarisztokrácia legma-

gasabb tekintélyei ez összehasonlítás folytán napról-napra mindinkább elismerik, hogy az egységes, az előrehaladó szabadelvűség értelmében kormányzott magyar állam a habsburgi monarchia nagyhatalmi állásának és nemzetközi tekintélyének legbiztosabb alapja.

Tagadhatatlan is, hogy a belátásos politikuskok és a nemzet tulnyomó többsége ma az Ausztriában uralkodó szánalmas állapotokkal való összehasonlítás mellett pártkülönbség nélkül elismerik a szabadelvű párt hazafias érdemét, a mely párt megakadályozta, hogy magyar földön is becsempesszék azt az államrontó parlamenti elvtelenséget, melylyel az osztrák reakzionáriusok és antiliberalisok hirhedt vezére, gróf Hohenwart, a becsületes alkotmányosságot újra lehetetlenné tette.

A magyar néppárt vezére, gróf Zichy Nándor, ama kísérleteivel, hogy a néppárt alapítása által utánozza a Hohenwart-féle politikát, csufos vereséget szenvedett. Joggal mondhatjuk, hogy az egész magyar közvélemény megbotránkozása mindjárt kezdetben megsemmisítette ennek a magyarosított Hohenwart-politikanak az intrikáit.

Mindezek dacára magától értődik, hogy a magyar kormánykörök és irányadó politikuskok, a magyar szerződésesség hagyományaihoz hiven, a legszigorubb sem legességét követik az osztrák politikai konfuzióval szemben. A magyar politikuskok csak szabadságukkal élnek, midőn ama osztrák pártok és államférfiak felé fordulnak rokonszenyükkkel, a kik

eddig a magyar nemzet barátjainak, a szabadelvűség és az államfentartó mérséklet híveinek bizonyultak.

Midőn tehát ő felségének a legsúlyosabb viszonyok közt nyilvánult államférfiúi bölcsesége a pillanat nehézségeinek elhárítása végett politikai tekintetben semleges hivatalnok-miniszteriumot teremtett: Magyarországon az új miniszterelnök, gróf Kielemannsegg Erich személye iránt már azért is rokonszeny nyilvánul, mert ő volt az egyetlen osztrák államférfi, a ki kiméletlen erélylyel lépett fel a magyarellenes, antiliberalis és reakzionárius magógpárt ellen.

HIREK.

Tájékoztató.

Június 22. Bakálovich Ágost jubileuma.
 Június 23. A tiszai regattaszövetség ünnepélye.
 Június 26. Diáknapjális.
 Június 30. A t. h. é. v. közgyűlése.
 Augusztus 10. Az ipartestület zászólószentelése.

A gőzfűrdő naponta reggeli 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

Szigorlatok a jegyzői tanfolyamon.

A torontálmegyei jegyzői szaktanfolyam szóbeli záróvizsgáit e hónap 19-én és 20-án tartották. Daniel László alispán tanfolyamai igazgató elnöksége alatt az előadó tanárok jelenlétében. Az ország minden részéről összesereglett ifjak, kik 10 hónapon keresztül hallgatták ezen hazánkban egyetlen előkészítő szakiskolát, a vizagákon precziz feleleteikkel tüntek ki s bizonyosságot tettek arról, hogy ezen előkészítő tanfolyamra a

A „TORONTÁL” TÁRSZÁJA.

Visszatért ábrándok.

Irta: Czilprán.

A hajó lassan, méltóságosan siklott le a Dunán a Margitsziget felé. Dán a hajó hátsó részén, a fedélzeten ült az asszonyjal és újra elfogta a sajátos, édes, szentimentális hangulat, mint pár héttel azelőtt a fűdön. Ugy érezte, hogy boldog és megfogta az asszony kezét. Nem volt körülöttük senki.

... Valami tíz év mulva hozta össze a véletlen Bárdos Gizával. A Kárpátok közt találkozták s a régi szőke leányt akkor már Fedornának hívták. Asszony volt, úgy látszott, boldog asszony és a leányból nem is maradt más, mint az álmos nézés és egy lágy, simulekony vonás az ajkak körül. Egyébként megszépült és Dán előtt úgy rémlett, mintha kissé elpirult volna, a mikor először fogott vele kezét.

Elpirult és ebben volt valami természetes. A gyermekévek bohósága és a letűnt ábrándok visszatérő szelid fénye. Ugy volt. Azelőtt sokat foglalkoztak egymással, sőt Dán komolyan is foglalkozott. Hanem közönséges, mindennapi dolgok jöttek közbe: elválás, a falusi élet unalma az egyik, — a fővárosi élet káprázata a másik részről és a feledés. A szentimentális órák emléke hamarosan és könnyedén elrepült és Dán egész természetesen találta, hogy Bárdos Gizát most Fedornának hívják, meg azt is, hogy elpirult.

Hanem a fűdő unalmas volt. Aztan lelküknek rég felfedezett, rég elfeledett rokonsága is gyakran összehozta őket. Volt valami különös helyzetükben és magányos sétatájukban vissza-visszatértek a továtűnt idők rózsás álmaira.

Az asszony kezdte. A maga lágy, finom, behizelgő hangján beszélt el egyet-mást az együtt eltöltött napokról, miközben napernyője hegyét nézegette és az uton heverő zöld leveleket. Dán hallgatta, kezdetben közönyösen, majd az ő lelkét is melegebben érinté egy-egy bol-

dog, gondatlan jelenet. Olyanformán érezte magát, mint mikor jogász korában sétáltak együtt az angol park homályos utain. Ismét körülvette lelkét a szelid hangulat, — az izgalom nélküli oszondos boldogság édes sejtelme és azt hitte, hogy boldog. Ábrándos, gyerekes, de boldog. Semmi léha gondolat nem bántotta és még kezét sem merte megfogni az asszonynak. Szokatlan volt az egész és közbe a gondatlan szilajággal átélte évekét is sajnálhatta.

Egy alkonyatkor történt, mikor napi sétájukról tértek haza. Most nem beszéltek. Valami nyomasztó, nehéz érzés szorította össze szívüket és a nyári alkony melankolikus poézise. A fenyvesek fölött rózsás köd uszott s hozza az asszony fel-felnevezett és a simulekony lágy vonás mintha erőszakossá igyekeznék válni. Inkább síróra vált és hangja is remegett.

— Ugy van. Holnap megyek és újra megkezdem a kegyetlen életet. Elszoktam tőle és undorodtam. Nem tudom, miért van?

— Azt hiszem, eltévesztettük utainkat. Gyermekkorunkban talán kicsiny volt a nyom, kemény emberek könnyen letaposhatták. Le is taposták. Most már hiába keressük.

— Hiába? Azt hiszem, a sorsot is lehet kényszeríteni. Kötelességünk a boldogtalanság? Mi?

Dán azt felelte: Nem.

Nem gondolt semmire, csak igen jól találta magát ebben a gyermeces, tiszta érzésben. A sok üresség és a sok konvenienzia után szinte lelkét táplálta az üde érzés és mintha az asszony távozása neki is nehéz lemondásába kerülne.

Hanem pár nap mulva levelet kapott. Hosszu levelet, telve panaszokkal és így levélben kissé unalmasnak találta. Válaszolt s az asszony második levele komolyan gondolkodóba ejtette.

„Nem bírom így az életet. Kinos, gyűlöletes. A férjemnek is mondtam, közönséges, üres fejű ember és a férjem azt mondta: Jól van. Azután ő ajánlotta azt, a mi mindkettőnk bol-

doggá fog tenni. Egypár hónap van hátra s holnap átköltözöm anyámhoz.”

Tulajdonképen itt gondolkozni sem lehetett. Itt csak kötelességről lehetett szó és Dánt most mintha bántotta volna a kötelesség. A legényélet kényelmét sajnálta, a megszokott cimborákat, vagy azt a zajos gondtalanságot. Maga sem tudta, mit, de mindig levagias volt és végre is ő az oka, hogy feldulta az asszony nyugodt kedélyvilágát. Fellet helyett felutazott Pestre. Fedornét halaványabbnak, de szebbnek is találta s aztán hamarosan beleléta magát a gondolatba, hogy ő fogja újra a régi, üde pirt kicsalni az asszony arcára. Es ott a közelben már nem is látszott ez nagyon kellemetlennek.

Most az öreg Bárdosné gárdedámsága alatt rándulnak ki a Margitszigetre. Nem igen tördöttek vele, hogy nem illik. Gyermekük voltak és mintha újra kezdenék az életet is. Új utra léptek, harmatos, üde sima utra. A oszondos folyam és a nagy, nyugodt hajó ismét az elmúlt nyugodt, szentimentális hangulatot keltette fel benne. Ugy látszott, az asszonyban is. Szeliden nézett előre a hullámok közé és kezét ölébe eresztve, fehér arcán feltűnt valami előfénye a közelgő boldogságnak. Dán úgy érezte, hogy boldog és megfogta az asszony kezét. Nem vonta vissza. Külön ültek s az öreg Bárdosné nem igen tördödt velük. Jó pártinak tartotta a földesurat és mert a fedélzeten hűvös volt a levegő, bevonult a kajútba.

Fedorné fölemelte fejét s álmos szemével mosolyogva nézett rá.

— No, ugye, kényszeríteni lehet a sorsot is?

— Magának mindent lehet, Gizi.

— Gizi, igen Gizi. Ugy érzem, mintha most is tizenhat éves lennék.

Es Dán úgy érezte, mintha husz éves lenne. Husz éves jogász, telve naiv hittel és mintha azóta nem is telt volna el semmi idő. De nem mondta. A hajó hirtelen nagyott kanyarodott s a lánchídfőnél állt meg. Sokan igyekeztek befelé s éppen valami boszus megjegyzést akart tenni.

jó közigazgatás érdekében feltétlenül szükség van és hogy szakképzett buzgó tanároktól nyertek alapos kiképzést. A torontálmezei jegyzői szakiskola fenállásának hatodik évét, mint arról magunk is meggyőződünk, igen kiváló eredménnyel fejezte be a életrevalóságának legfényesebb tanujelét adta. A tanfolyam hallgatói közül 17 jelentkezett vizsgára, a kik mind kiállották a szigorú vizsgálatot, s ma holnap a gyakorlati életben fogják érvényesíteni szerzett ismereteiket. A 17 tanfolyamhallgató írásbeli vizsgája sikerült volt, a szóbeli vizsgák eredménye pedig a következő.

Jelenen vizgáltak: Hauber Hugó (Fransfeld), Krsnyák Mihály (Szarvas), Székely Ernő (Kerecseny, Zala m.). Takács Imre (Rád, Zala m.).

Jól vizgáltak: Bacsó Mihály (Türkös, Brassó m.), Báthory József (Nagy-Vázsony, Veszprém m.), Drázsity Vazul (Szerb-Keresztur, Torontál m.), Schwarz Lajos (Nagybecskerek), Turner János (Baromlak, Komárom m.).

Kielégítően vizgáltak: Komka Károly (Pancsova), Marjanov Szvetozár (Idvor), Pavlovsky Sándor (N. Károly), Szedoglovits Béla (Szolnok), Theodorovits Emil (Tor. Vasárhely), Tózsér Miklós (Udvari, Bihar m.), Wálther György (Csicsó-Holdvilág) és Zakariás Béla (Nagybecskerek).

A vizsgálatok befejeztével Daniel László alispán kiosztotta a vizsgálatok bizonyítványait és a tanfolyam előadó tanárai által létesített jutalomdíjakat. A jutalmazottak nevei következők: Az első díjat (100 korona aranyban) Hauber Hugó, a II. díjat (60 korona aranyban) Krsnyák Mihály, a III. díjat (40 korona) Székely Ernő és a IV. díjat (30 korona) Takács Imre tanfolyami hallgatók nyerték el. A vizsgálatok befejezte után Székely Ernő tanfolyam hallgató társai nevében a tanári karhoz bucsubeszédet intézett, melyben köszönetüket tolmácsolta a nyert kiképzetésért.

Tegnap este a vizsgálatok befejeztével az előadói kar a kaszinó udvarán estebédet rendezett, melyen az előadó tanárokon kívül Daniel László alispán, dr. Dellimanich Lajos m. főjegyző és a sajtó képviselői vettek részt. Az első felköszöntőt dr. Plechl m. főorvos mondta,

éltetvén a jegyző-tanfolyam elnökét, ki annak egész működése alatt lelke volt, Daniel alispánt. Daniel alispán eloquens válaszában kifejezést ad afeletti sajnálatának, hogy munkatársaitól meg kell válnia; poharát emeli az előadói karra. Hegedűs János azelnököt, dr. Dellimanich a fáradhatlan tanári kart és annak lelkes elnökét élteti. Daniel alispán meleg szavakban megemlékeztet azon buzgóságról, melylyel a községi jegyzői egyesület felkarolta az ügyet, poharát emeli Torontálmezei jegyzői karára és annak jelen volt képviselőjére, Forster Imrére. A társaság a legderültebb hangulatban éjfélig mulatott együtt.

— Itt a nyár. Alighogy belejutottunk a szép tavaszba, már vége is van neki. Itt a nyár. Ma kezdődik hivatalosan, ma meg holnap és holnapután lesz a legrövidebb éjszaka is. A hajnalhasadás 12 óra 35 perczkor lesz. A nap 4 óra 1 perczkor kel fel és nyoloz óra két perczkor áldozik le. Az estszürkület vége 11 óra 25 perczkor lesz. A valóságos éjszaka tehát csak ötven perczig fog tartani. E hónap 24-től kezdve aztán rövidülnek a napok.

— Nyári kritikások. Amikor felbukkan Fiume mellett az első czápa és megszületik valahol Patagoniában az első háromfejű szörnyszülött, egyszóval amikor beköszönt az uborkaidény, letörli szépecskén az írómappáját a zord, félelmetes külsejű esztetikus és elmegy nyaralni, helyébe meg odaül a nyári kritikus, akinek százszor jobban imponál egy fitos orrocska, mint a legnagyobb szabályok. Es amint birtokába veszi a kritika örökül maradt mezejét, megharsannak a szinkörök trombitái és a vig hangokra bevonulnak a nyári primadonák, jobban bizva szemük egyetlen villanásában, mint a színészkolák legkipróbáltabb fogásaiban. Nyári kritikus és nyári primadonna közt hamarosan meg is kötődik muzikaszó mellett a barátság: örökké kár, hogy sok a nyári kritikus és sok a nyári primadonna és hogy ennél fogva nem esküdhetik meg az egyeneslelkű adófizető polgár mindenne, amit a különböző nyári kritikusok az ő szívök választottjairól regélnek. Okoskodjék ki például az ember abból a két kritikából, amit a nálunk is fellépett Bogdán Erzsikének a budapesti városi szinkörben

való debutjéről két nyári kritikus ír. A kisasszony, akinek első szinpadai kísérletére, amelyben kezdőhöz képest elég csinos hangot és elég ügyes rutint fejtett ki, nálunk is emlékeznek, a szinkörben tegnap Postás Milka alakjával próbálkozott meg. Halljuk már most, miképen vélekedik erről a kísérletről a Magyar Hirlap és miképen a Pesti Hirlap nyári kritikusa:

Magyar Hirlap.

Bogdán Erzsike kisasszonynak jól iskolózott, csengő hangja, temperamentumos játéka s kellemes külseje ma este rendkívül zajos sikert biztosítottak számára, ami elég biztatóul szolgálhat a kisasszonynak a jövőre nézve. Több dalát megújították, azonkívül két hatalmas virágkosárral is meglepték tisztelői.

Pesti Hirlap.

Bogdán Erzsikét, a vendég Postás Milkát, még nem lehet kibocsátani az iskolából, még nem tud a maga lábán járni, az olyan rokoni tapsokkal és isléellenes virágállványokkal, amikkel ma kedveskedtek neki, csak még jobban elrontják. Bizonytalan minden mozdulata és bizonytalan minden hangja.

Csak természetes, hogy Bogdán Erzsike kisasszony ezután a két néminemüképen egymástól eltérő kritika után a Magyar Hirlap nyári kritikusat elsőrendű lángéaznek hajlandó deklarálni, de hát ezzel még koránt sem tekintethető eldöntöttnek azon kérdés, hogy hát a városi szinkör sajnálatraméltó közönsége hogy eviczkél ki abból a fortélyos dilemából: tud-e voltaképen Bogdán Erzsike a lábán járni, vagy pedig rendkívül zajos sikernek voltak-e tegnapelőtt a tanui. Mi a részét könyveivel adozunk a szinköri publikum kínos vergődésének, máskülöbben azonban magunk se athatunk valamirevaló tanácsot.

— A temesvári merénylet titka. A Trailla György plébános ellen elkövetett merénylet ügyéről, mint temesvári levelezőnk írja, lassan-lassan foszladozik a titok leple és a rendőrség, amely az ügy felderítésére napok óta lázas tevékenységet fejt ki, közel áll ahhoz, hogy világot vessen a gyilkossági kísérlet dolgára. Már legközelebb szenzációs fordulatra készülhetni. Már elejétől kezdve valószínűtlennek tűnt fel ugyanis, hogy a megölt plébános nem tud világosítást adni a merénylet személye, kinézése vagy ruhazata felől, holott sokáig birkózott vele. E kétely most megerősítést nyer az által, hogy a plébános most, midőn mindjobban fölépül és sebe gyógyulni kezd, a rendőri közegek folytonos

Akkor érezte, hogy az asszony keze megremeg az övében és mikor arcára nézett, ijedt, szinte szégyenlős vonást látott. Nem akart szólani, de jobban szemügyre vette a beszállókat. Közönséges, vidám képtű férfiak, asszonyok és közöttük egy aranyos kis leány, a kinek szőke, göndör haja van és sajtáságos, álmos nézésű szeme. Igen. Valami néma ösztönt érzett és észrevette a hasonlóságot. Azután mást is. Egy halavány arcú, kissé görnyedt férfit. Egyébként magas volt, jóságos, szelid nézésű ember, a ki — a ki bizonyosan kezét oskolt feleségének, mikor elhagyta. Kezelt csókolta, de úgy, hogy meghajlásokban összetört a szíve. Látszott rajta, hogy összetört és a kis leányon is a kora bánat. Fedorné nem nézett arra. A távolban egy propeller siklott át a vizen, annak a szétterjengő gözét bámulta. Mereven, talán erőszakosan és önkéntelenül kivonta kezét is a Dánéból.

Dán szíven különös érzés futott keresztül. A bizonytalanság keserű érzése és homályos tudata a nagy árnak, a mibe boldogsága fog kerülni. Elnézte az asszonyt, a mint ott szótlanul ült mellette és a férfit, a ki szinte élet nélkül simogatta a kis leánya puha haját. A kis leány véletlenül feléjük nézett. Megremegett, valamit sugott apjának, a ki lassan emelve fel fejét, szeliden, bánatosan, minden harag nélkül pillantott az asszonyra és kézen fogva a gyereket, esüggeden indult be a kajútba.

Dán most megbizonyosodott és oda fordult az asszonyhoz.

— Az a maga leánya volt.

— Ki?

— Az a kék ruhás.

Fedorné napernyője botját tépegette, fehér arcán ott vibrált a belső küzdelem és csendesen, nyugodtan mondta:

— Igen, az az én leányom.

— Es a férfit?

— Az Fedor, — Fedor Gellért.

— Az ura?

— Az.

Mintha e pillanatban homályos árnyék vetődött volna közéjük. Csodálatosnak tűnt fel az egész és némán várta azt a közönséges lelki procezzust, a miről sokat olvasott. Hogy az asszony lelkét meghajlítja édes kis leányának közelébe és hogy a kötelesség kedvéért feláldozza a boldogságot. Szinte őrtült a

veletlennek, a mely magától is rendbe hozza az emberi szív zavaros dolgait és közbe közbe benévez a kajút ablakán. Fedor valami gyöngéd, hízog dolgokat beszélhetett leányának, szeme pedig folyton ott járt az ablak körül, a honnan megláthatta a felesége kalapjának színes szalagjait.

Hanem Fedorné nem szólt és Dán kényelmentlenül érezte magát. Nem így képzelte a dolgot az ő nyugodt észjárása, és hátát borzongatta a gondolat, hogy boldogságához tragédián keresztül vezet az út. Igazi, komoly, szívetrazó tragedian. A férjét könnyűvérűnek képzelte, a ki simán, barátságosan vesz tücsüt feleségétől s könnyed léptekkel indul neki a városnak, hogy más után nézzen. Nem így történt semmi. Most üres és sivár a levegő és a gyermekevekből visszatért hangulatot szétosztatja a más boldogtalanságának keserű tudata.

Most már érzi, hogy az asszony nyugodt arca csak a mult idők búvájos ábrándképe. Most már nem az. A lány, simulékony vonás ajka körül nem változott, csak szemében tűnt fel az aggodás. Féloldalt fordította fejét s rápillantott Dánra. Dán komor volt. Angolos, hosszú arozán kinos tépsződés látszott s olykor nyugtalanul tekintett hátra a kajút ablakán keresztül. Es mikor az asszony nem szólt, hanem hideg, nyugodt merevséggel ült mellette, nem volt képes gondolkodni. Szinte előre érezte a lelki kint, a mi egész életén keresztül szorongatni fogja szívét és szinte látta a sötét árnyékot, a mi mindhaláláig eltakarja előle a mosolygó eget. Önkéntelenül jött ajkára a szó. Önkéntelenül, gondolkodás nélkül.

— Nem sajnálja azokat?

— En?

Megütödvé kapta fel fejét és csodálatos, majdnem bájos gondatlansággal folytatta:

— Nem tudom.

— En sajnálom. Furosa az egész, nem így képzeltem. Bánt.

— Bántja? Mi bántja?

Most már sértő, kicsinylő volt a hangja, de átrezgett rajt a félelem, a bizonytalanság.

— Nem tudom, mi bánt, de, — de úgy képzelm, még nem késő.

Az asszony felállt. Különös, gunyos mosollyal nézett Dánra. Ajka egy kicsit rángatózott és szíve keserűsége mintha mind ki akarna törni belülről. Valamivel halaványabb volt.

— Ertem. Még nem késő, még visszatérhetek a nyomorúságba. Igaza van. Nem fogok magának alkalmatlankodni.

Még egy darabig várt. Pár pillanat volt az egész és bánatos szomorúság ömlött el arczán. Dán tehetetlen volt. A jövő és a gondolatok sűrű homály vette körül agyában és a homályt már nem tudta eloszlatni az álmos, felig-meddig könyező tekintet. Akkor elindult, lassan, kissé ingadozva és testtartásában is volt valami alázatos. A kajútban elpirult, szemében kérő, megbánó sugár villant fel és Dán szinte hallotta a lány, behízog szavakat. Nem értett semmit, de elképzelte. Fráziát a gyermekről, a kinek látása visszahozta szívébe az elfeledett kötelességet. Tudta, hogy h zudik és csodálta, hogy milyen jól tud hazudni. Es míg a kis leányhoz lehajolva, megeskölta tiszta homlokát, — Fedornak felcsillagott szemében az őszinte bámulat és ajkához vonta a felesége kezét. Aztán észrevette az anyát is. Nyugodtan ült a sarokban és lorgnonján keresztül előkelő megvetéssel nézte az érzékeny jelenetet. Dán ugytalálta, hogy jól ismerheti leányát.

A hajó ismét nagyot kanyarodott. Kürtjéből olyanforma hang hallatszott, mint a bömböbiké. Otromba, prózai hang és a gözt a vizpáras levegő lecsapta a fűdélzetre. A szigetnél voltak. Dán kissé lehangelve, de egészben elég egykedvűen nézte a kifelé tolongó embereket. Fedorék karonfogva mentek. A férfi mintha már nem lenne görnyedt és az asszony bizalmasan hozzá simulva lépdelt mellette. Konstatálta, hogy összeillő pár és a korlátlan kihajolva követte őket szemével, míg csak az asszony kék selyem ruhája egészen el nem tűnt a parti bokrok közt.

Mikor eltűnt, lassan indult befelé a kajútba és miközben lélt az asszony helyére, olyanformán érete magát, mint a gyermek, a kinek vajaskenyere a porba esik, de sejtji, hogy másikat kap helyette. Hanem azért azt is megsiratja.

kérdésközlésével szemben nem tanúsítja többé azt a merev ellenállást és a hozzá intézett kérdések pressziója miatt lassanként feladja azt az álláspontját, hogy megbocsát a tettesnek és nem kívánja annak megbüntetését. Az ily módon nyert támpontok ez idő szerint még nem tartoznak a nyilvánosság elé. Csupán annyit jelezhetünk, hogy a rendőrség igen súlyos bizonyítékok birtokába jutott egy, a jobb néposztályhoz tartozó egyénnel szemben és valószínű, hogy a tettest már a legközelebbi napokban kézre keríti. A letartóztatás, beavatottak szerint, nagy szenzációt fog kelteni.

Athelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Soosa Dezső sólyomvármegyei kir. tanfelügyelőt, a torontálai régi, kedves ismerősét végleges minőségben Heves vármegyébe, dr. Theodorovics Pantaleon pancsovai áll. főgimnáziumi iskola-orvost és egészségtan tanárt az újvidéki kir. főgimnáziumhoz helyezte át.

Harcászati czéllövészet. A közös hadsereg itt állomásozó zászlóalja holnap harcászati czéllövészetet tart a Szlatina-legelőn. A közönséget figyelmeztetjük, hogy holnap a czéllövészet idejére maradjon távol a Szlatina környékétől.

Szállítások a honvédség részére. A Nagybecskerekben és Pancsován elhelyezett honvédségek számára a jövő évre szükséges termény és anyagjándóságok biztosítására kibocsátott hirdetményből, amelyet a torontál megyei gazdasági egyesület hivatalos helyiségében (megyeháza) tekinthetni meg, különösen arra a két dologra figyelmeztetjük, a termelő közönséget, hogy a községek és termelők ajánlatai egyenlő árak mellett más vállalkozókkal szemben elsőbbségben részesülnek és hogy a községek a bánatpénz és óvadék letételétől teljesen, a termelők pedig azon cikkek nézve, amelyeket maguk termelnek, fel vannak mentve.

Széllhámosszony. A napokban este felé beállított Kenesky Bogdán nagyikindai szerb ember házához egy javakorbéli szerb asszony és éjjeli szállást kért. Aradacsról valónak mondta magát: Keneskyék befogadták az asszony beszédében elmondta, hogy őz vegyasszony, hogy első férje egy haszontalan ember volt, ki mindenét elakarta venni. Szeren csére az Isten megszabadította őt a munkakerülő részeges embertől, mert meghalt s így még megmaradt egy kis házikója és pár hold földje, s mert gyermekei nincsenek, hát még mindig megélhet vagyona romjaiból. Keneskyék szomszédságában lakik Bokanits Stéva vízholdó, kinek nem rég halt meg a felesége. A jó háziasszony egyet gondolt s elhatározta, hogy szerz a vízholdó szomszédnak asszonyt. Megkínálta a vendéget Bokanits ocel s mivel az nem ellenkezett, elhívatta azt. Magtatsztettek egymásnak s így a vendég másnap reggel már új férjéhez költözött, ki boldog volt, hogy egy kis vagyonkához juthat s nem kell majd annyit kinlódnia. Az asszony a mellett jó dolgoknak ígérkezett, mert alig lépett a házba, már kezében volt a meszelő, seprő stb. Harmadnapra azután kocsi béreltek és elindultak Aradacra, hogy az asszony holmiját idehozzák. Utközben eszébe jutott az asszonynak, hogy neki Nagy-Becskerekben van dolga az ügyvédnél s ezért előbb ide jöttek. Az asszony egy ház előtt megállt a kocsi, bement a házba, de nemsokára visszajött azzal, hogy férje adjon 5 frot, mert az ügyvédnek pénz kell. Bokanits, mit sem sejtve, odaadta pénzét, mire az asszony visszament az ügyvédhez s bár napestig vártak, nem jött többé ki. A szerencsétlen akkor látta csak, hogy az asszony becsapta, mert a ház másik kapuján keresztül megszökött. Az ujdonsútt férj napestig várta, de csak nem jött vissza. Mikor hazaérkezett Kikindára s körülnézett a házban, hát látta, hogy a fiatal menyecske jól körülmarkolt és elemelt minden értékes holmit, a mi első feleségétől visszamaradt.

Millenniumi évkönyv. Pancsováról írják, hogy a Gromon Dezső magyarnyelv terjesztő egyesület vasárnap megtartott közgyűlése elfogadta Wigand János igazgató indítványát egy „milleniumi évkönyv“ kiadása, szerkesztése tárgyában, melyben a pancsovai magyarság fejlődési ügye monografic lesz leírva.

Lelketlen fürdőorvos. Még 1894. augusztus havában hunyt el Mehadia gyógyfürdőben Schnitzer Mari, kereskedőneje. Fia tisztességesen akarta eltemetni anyját, de az volt az akadály, hogy a zsidó temető bájára mellett dr. Popovits Sándor fürdőorvos teket vett s azon építkezett, hogy pedig a zsidó temetéseknél ott neki ne alkalmatlankodjék senki, hat egyszerűen befalaztatta a zsidó temető kapuját. A Schnitzerné fia azonban olyan temetést akart endezni az elhalt anyjának, s mely teljesen ki-

fogástalan vallásos külsőségekkel menjen végbe és e ozébből a közeli orsovai zsidó hitközséghez fordult. Mikor a rabbi megérkezett és a saját szemével meggyőződött arról, hogy a temető kapuja be van falazva, kénytelen volt ideiglenesen a keresztény temető halottas házában elhelyeztetni a holttestet, mivel az a szállodában természetesen nem maradhatott. A rabbi elment a szolgabírói hivatalba, a hol kívánságára a főszolgabíró rendelkezéseket tett ez ügyben. Az iratokkal astán elment a rabbi Popovits dr.-hoz, a ki őt durván elutasította. Mivel a rabbi ozé- hoz nem juthatott, két tanut vett maga mellé és ezekkel együtt újra elment a fürdőorvoshoz. Most be sem akartak őket bocsátatni. De az ügy immár nagyon sürgőssé vált, tehát a vendégek a tilalom ellenére beléptek a fürdőorvos szentélyébe. Az orvos eleinte nem is felelt a rabbi szavaira, de a mikor ez azt kívánta, hogy a temető kapujáról a falat bontassa le és figyelmeztette őt vonakodásának esetleges következményeire, a fürdőorvos a rabbit kilökte az ajtón. Popovitsot másnapra becsitálták a szolgabírói hivatalba, de nem jelent meg, hanem a helyett az ő parasztjai csoportosultak a zsidó temető előtt és mivel ellenszegüléstől lehetett tartani, csendőröknek kellett a doktor ur parasztjait eltávolítani. A halottat pedig — mivel a fürdőorvossal ozéllhoz jutni nem voltak képesek — nagy kerülő utakon, négykészláb mászva, a hegyeken vitték ki a temetőbe, a hol előbb a temető kőfalán kellett nagy nyílást csinálni, hogy bejuthassanak a halottal a sirkertbe. Ezt a fürdőorvost e napokban ítélte a karácsebesi járásbíró. Es pedig elítélte 300 forint pénzbüntetésre és arra is kötelezte, hogy a zsidó temető mellett hatóságai engedély nélkül épített épületét bontassa le. Azonkívül a rabbi is beperelte becsületért és erőszakoskodás miatt, de egy tanu nem jelenvén meg a tárgyaláson, a tárgyalást elnapolták.

Elfogott pénzhamisítók. Dobriczáról írják, hogy Kohn Jenő csendőrvezető tíz tagból álló pénzhamisító bandát fogott el a minap. A társaság koronákat és 10 filléresket hamisított Jancsev Milos szabafestő felügyelete és vezetése mellett. Jancsev maga készítette a szükséges gépeket is a pénzveréshez. A pénzhamisítók között igen sok jómodu ember is van, így egy Nedios Milan nevű gőzmalomtulajdonos is. Azt hiszik, hogy rövid idő alatt még több odaváló lakos is bekerül az alibunári járásbírósg börtönébe, többi társaihoz.

A szerb nyelv tanítása. A vallás- és közoktatásügyi miniszter legújában megengedte, hogy a fehértemplomi áll. főgimnáziumban a jövő 1895-6. iskolai évtől kezdve a szerb nyelvet is tanítsák az arra önként jelentkező tanulóknak. Kinevezte Popovics György fehértemplomi szerb népiszkolai kántortanítót a szerb nyelv tanítójául asszal az utasítással, hogy a tanítási nyelv magyar legyen.

Táviratok.

A királyi pár Bártfán.

Budapest, június 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: Most már bizonyos, hogy nemsokára a királyné, de a király is Bártfára mennek a jövő hó vége felé.

Szabadságolt tábornok.

Budapest, június 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A hadsereg rendeleti lapja közli, hogy Hubert tábornokot, a Szemencei-tygben itélkezett székesfehérvári becsületbírósg elnökét ezen állásától felmentették, betegség okából szabadságolták és létszámon felül vezetik.

Az ákosfalvi választás.

Budapest, június 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az ákosfalvi választókertület ma egyhangulag Légrády Károlyt, a Pesti Hirlap főszerkesztőjét választotta országgyűlési képviselőjének.

Szabadelvű pártszervezkedés.

Budapest, június 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Sopronból telegrafálják: Az itteni szabadelvűek nagy gyűlést tartottak és elhatározták, hogy fuzionálnak a megyei liberális párttal,

Felhőszakadás Budán.

Budapest, június 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ma éjjel a budai oldalon óriási felhőszakadás volt, amely nagy károkat okozott a szőlőkben. A villám több helyütt beütött.

VASUT-ÜGYEK.

Magyar királyi államvasutak.

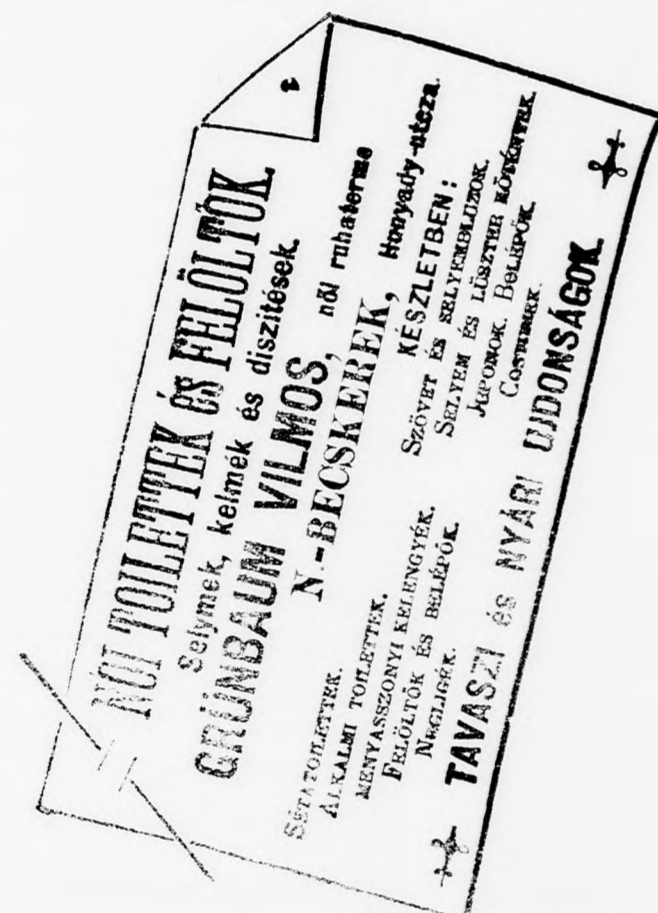
A magy. kir. államvasutak igazgatósága az utazási időszak közeledtével figyelmezteti mindazon állami alkalmazottakat, kik a magy. kir. államvasutak vonalain a fennálló szabályok szerint utazási kedvezményre igényt tarthatnak, hogy a mérsékelt áru igazolványok kiszolgáltatása iránti kérvényeiket legalább 14 nappal az utazás előtt nyújtsák be, mert ellenkező esetben a folyamodók nagy számánál fogva megtörténhetik, hogy az igazolványok idejében megküldhetők nem lesznek, a késedelmes kézhezvétel pedig vissztérítések engedélyezésére a pul annál kevésbé szolgálhat, mert az igazolványok három havi érvénynyel állítatnak ki s így idejekorán kérhetők.

Budapest, 1895. május 8-án.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Nyilttér.

* Az e rovat alatt közlöttéket nem vállal felelősséget a szerk.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.
Helyettes szerkesztő: Kabos Bertalan.

Hirdetések.

2938. sz. 1895.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járásbírósg 1894. évi 5761. számú végzése következtében Török Lajos ügyvéd által képviselt a perlaszi járási takarékpénztár javára Mihajlov Mladen bótosí lakos ellen 363 frt s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 864 frtra becsült gabonák és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi járásbírósg 2938/1895. számú végzése folytán 363 frt tőkekövetelés, ennek 1894. évi augusztus hó 29-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 62 frt 40 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Bótoson adós lakásán leendő eszköz- lésére 1895. évi július hó 15-ik napjának d. e. 8 órája határidőül kittizeték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fog- nak adatni.

Kelt Perlaszon, 1895. évi június hó 14-ik napján.

Engl,
kir. bir. végrehajtó.

3739. szám tkvi 1895.

Arverési hirdetés.

A nagybecskereki kir. tszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. **Stassik Ferencz** nagybecskereki ügyvéd által képviselt **Torontálmegyei takaré- és hitelbank** végrehajtónak **Halász Mihály, Halász András és Veréb György** nagybecskereki lakos végrehajtást szenvedők elleni 15 frt tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. tszék kerületében levő Nagybecskerek községi 953. sz. tjkvben A I. rsz. 1695. hrsz. alatt felvett 1017. sz. ház és 90 □-öl beltelek egészben, tehát úgy a Halász András fele részbeni jutaléka, mint a Halász Andrásné szül. Maross Anna tulajdonos társ fele részbeni jutaléka az egész 240 frt kikiáltási árban, — továbbá a nbecskereki 5714. sz. tjkvben A I. 1. r. sz. 1694. hrsz. alatt foglalt 1016. sz. ház és 160 □-öl beltelek 240 frt; a nbecskereki 952. sz. tjkvben A II. 1. rsz. 8321. és 8322/a hrsz. alatt foglalt 403 □ ölnyi pótkert, 31 frt; és végül a nbecskereki 966. sz. tjkvben A I. 1. rsz. 1825 - 1726. hrsz. alatt foglalt 1034. sz. ház és 380 □-öl beltelek egyrészben, tehát úgy a Veréb György fele részbeni jutaléka mint a Veréb Zsuzsánna tulajdonos társ felerészbeni jutaléka, az egész 360 frt kikiáltási árban **1895. évi augusztus hó 14-ik napjának d. e. 10 órájkor ezen kir. tszék telekkönyvi helyiségében** megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kintűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át vagyis 24 frt, 24 frt 3 frt, 10 krt és 36 frt készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. nov. 1-én 3333. kig. min. rend. 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételárat két egyenlő részletben lefizetni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. trvsz. tkvi irattárában s Nagybecskerek város előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt Nagybecskereken, a kir. trvszék mint tkvi hatóságnál, 1895. évi április hó 29-ik napján.

Hlinczky,
kir. tszéki bír.

470-1.1

4925. szám 1895. kig.

Csenei járás főzolgabírája

Pályázati hirdetés.

Torontálmegye csenei járáshoz tartozó **Csatád** községében a jelenlegi községi jegyző nyugdíjaztatása következtében f. évi július hó 1-étől üresedésbe jövő **községjegyzői állás** betöltése végett ezennel pályázatot nyitok.

Ezen jegyzői állás 856 frt 15 kr (mely ellen felebbezés nyújtott) évi készpénzfizetés, szabad lakás, mely áll: 4 szoba, 1 konyha, 1 kamara, egy mosókonyha, padlás, pincze, istálló, sertésól, a községgel közös udvar; azonkívül házi kert, 400 □-öl pótkert és 533 □-öl heréskertből, ugyancsak a községi szabályrendeletben megállapított magán munkálatokért járó díjakkal van egybekötve.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1833. évi I. és illetve 1886. évi XXII. t. czikk értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket a csenei járási főzolgabírói hivatalhoz f. évi július hó 6-áig annál is inkább benyújtsák, mert későbbben beérkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Csenén, 1895. évi június hó 15
Chemez János,
főzolgabíró.

(465-3.3)

2141. szám 1895.

Arverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járás-bíróság 1895. évi 1336. számú végzése következtében **Török Lajos** ügyvéd által képviselt **Schön M. B. és fia** bajai cég javára **Tornyanszky Nitya és Acza** botosi lakosok ellen 200 frt s jár. erejéig foganatossított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 495 frtra becsült 6 tinó, 4 ló és 2 kocsiból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. jbiróság 2141/1895. számú végzése folytán 200 frt

tőkekövetelés, ennek 1895. évi január hó 15 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 62 frt 61 krtban biróilag már megállapított költségek erejéig Bótos község házánál leendő eszközzésére 1895. évi július hó 15. napjának d. e. 9 órája határidőül kintűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Perlaszon, 1895. évi június hó 14 napján.

Engl,
kir. bírósági végrehajtó

(475-1.1)

Üzletáthelyezés végett**tetemesen leszállított áron kaphatók**

mindennemű üveg- és porcellán-árak,
lámpák, tükrök stb.

Spiro Károly

üveg- és porcellán-kereskedésében

Nagybecskerek, Hunyady- (fő) utca

(376-25.7)

SCHLICK-féle vasöntő- és gépgyar részvénytársaság PUDAPESTEN.

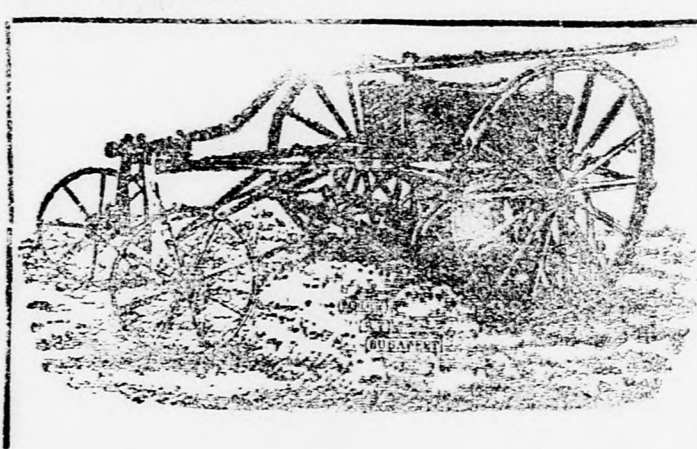
Gyár és irodák: VI. ker., külső váci ut 29-35. Városi iroda és raktár: Podmaniczky-utca 14.

Gőz- és járgány cséplő-készületek, számos első díjjal kitüntetve. SCHLICK-féle szab. 2 és 3 vasu ekék, mélyítő és egytetemes aczel-ekék.

eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle egyvasu ekék, talajmívelő eszközök

valamint Schlick-féle szab. „**HALADÁS**” sorbavető gép
Takarmánykészítő gépek, darálók, örlőmalmok és mindenemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kővetítő és marokrakó arató-gépek és fűkaszázó-gépek, szállítható mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. Árjegyzékek ingyen és bérmentve. (333-12.5)

Iparosok és gazdák figyelmébe

ajánljuk
locomobilfűtéshez kitűnően alkalmas
salgótarjáni és petrozsényi

darabos, koczka- és dió-szenűnket,
valamint aknaszenűnket kazánfűtéshez.

Mérsékelt árak, gyors és pontos szállítás.

A salgótarjáni kőszénbánya
részvény-társulat
igazgatósága,

Budapesten, V., József-tér 14. szám.

411-5.5)